Raadsvergadering d.d. 17 maart 2020
Raadsnota nummer: ZN0196759
Onderwerp: Verordening WMO 2020
Vragen van fractie: GROENLINKS **Naam raadslid:** Willem-Jan van der Zanden

1. (artikel 4): Als een cliënt de standaard scootmobiel (bijna) dagelijks nodig heeft kan hij geen gebruik maken van de pool. Wordt er een maximum gesteld aan het aantal keren per week dat een cliënt van de scootmobielpool gebruik mag maken?

Antwoord:
Men kan de scootmobiel reserveren en dan twee aaneengesloten dagen houden. Aan de voorkant van het proces (bij het keukentafelgesprek) wordt onderzocht wat de situatie bij de cliënt is en hoe vaak de cliënt de scootmobiel nodig gaat hebben. De uitkomst daarvan bepaalt of de scootmobielpool met steeds twee aaneengesloten dagen (en dus ook minimaal één dag daartussen) een oplossing kan zijn. Er is geen maximum aan verbonden zolang die dag ertussen zit.

2. (artikel 4): Kan een overzicht gegeven worden van de voorzieningen waarvan aangenomen wordt dat ze draagbaar zijn met een inkomen op minimumniveau? Tot welk bedrag wordt verwacht dat iemand met een dergelijk inkomen dat zelf kan betalen.

Antwoord:
In het Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning staan per hoofdstuk (als dit van toepassing is) enkele voorzieningen benoemd die als algemeen gebruikelijk worden aangemerkt. Die overzichten zijn niet limitatief overigens. Hierna volgt een samenvatting uit de verschillende hoofdgroepen zoals HbH, vervoer en woonvoorzieningen: boodschappenbezorgdienst, vriesversmaaltijden, glazenwasser, hondenuitlaatservice, openbaar vervoer, fiets (met hulpaandrijving of lage instap en/of trapondersteuning), brom- of snorfiets, auto, thermostaatkranen, verhoogd toilet, 2^{e} toilet – sanibroyeur, steunbeugels douche/toilet, anti-slipvloer / anti-slipcoating.
Zoals in de toelichting van de verordening staat opgenomen, wordt aangenomen dat de Centrale Raad van Beroep (CRvB) niet zal terugkomen op eerdere jurisprudentie waarin de elektrische fiets als een algemeen gebruikelijke voorziening is aangemerkt. Dat zou betekenen dat een voorziening met een kostprijs van ongeveer € 1.500 financieel gedragen kan worden.

3. (artikel 4): Op pagina 18 van de WMO verordening 2020 geeft u het voorbeeld van iemand die een scootmobiel niet zelf kan betalen terwijl in het beleid is vastgesteld dat een standaard scootmobiel financieel gedragen kan worden met een minimuminkomen. Iets wat in de praktijk gewoon niet reëel is. Is de eindconclusie dan niet dat deze cliënt gewoon zonder standaard scootmobiel thuis komt te zitten en doordat hij slechts beperkt van de scootmobielpool gebruik kan maken feitelijk een aantal dagen per week huisarrest heeft?

Antwoord:
Een maatwerkvoorziening levert een passende bijdrage als het geheel van eigen kracht, sociaal netwerk en algemene en/of voorliggende voorzieningen ontoereikend is voor een persoon om zich te handhaven in de eigen leefomgeving en in de samenleving. Het streven is om de cliënt op het niveau van participatie en zelfredzaamheid te brengen dat bij zijn situatie past. Dat noemen we het 'aanvaardbaar niveau'. Aanvaardbaar betekent ook dat de persoon zich er soms bij moet neerleggen dat er belemmeringen blijven. De geboden maatwerkondersteuning beperkt zich in die zin tot wat noodzakelijk is in het licht van de versterking of het behoud van zelfredzaamheid en participatie. De ondersteuning gaat niet zover dat er rekening kan en moet worden gehouden met alle wensen van de klant, wat betreft bijvoorbeeld persoonlijke voorkeuren of gewoontes.
Mocht iemand dus aangeven de standaard scootmobiel niet te kunnen betalen, dan hebben we de gratis algemene voorziening (de scootmobielpool) als oplossing. De persoon komt dan ook niet thuis te zitten.

4. (artikel 6, 7 en 8): Hier staat dat het beleid rond pgb steeds verder wordt aangescherpt. Wie heeft tot deze aanscherping besloten?

Antwoord:
Aanscherping van het pgb-beleid is een traject dat landelijk al enige tijd loopt. Om te toetsen of iemand voldoende geschikt is om te kunnen werken met een pgb is vanuit het ministerie van VWS en de VNG een kader ontwikkeld. Het kader beschrijft in 10 belangrijke punten "*wat een cliënt moet kennen en kunnen om als zorgvrager of vertegenwoordiger goed met een pgb om te gaan. Het heeft een voorlichtend karakter voor (potentiële) budgethouders en het ondersteunt ook gemeenten in de afweging bij het keukentafel- of bewuste-keuze-gesprek*." De kaders en de leidraad voor toetsing zijn in augustus 2019 beschikbaar gekomen voor gemeenten. VWS overweegt het kader te verankeren in wet- en regelgeving.

5. (artikel 6, 7 en 8): Op basis van welke objectieve criteria wordt bepaald of een cliënt wel of niet budgetvaardig is?

Antwoord:
In het budgetvaardigheidsgesprek worden vele zaken besproken die in samenhang gaan bepalen of de cliënt (of diens budgetbeheerder) budgetvaardig is. Bij dementie, verstandelijke beperking, ernstige psychische problemen, of schuldenproblematiek is de cliënt verplicht ondersteuning te hebben van een vertegenwoordiger bij het beheren van het pgb.
Enkele van de criteria die aan bod komen in het pgb-gesprek zijn of de cliënt (of de budgetbeheerder) meerderjarig is, of hij de Nederlandse taal machtig is in woord en geschrift (dit in verband met de communicatie met de SVB en gemeente) en of hij beschikt over de benodigde apparatuur (bijvoorbeeld computer met internet of telefoon). Maar het gaat ook om het gesprek met de cliënt over het beheren van het budget, het afsluiten van de zorgovereenkomst, hoe hij de ondersteuning gaat organiseren/coördineren en aansturen, de kwaliteit van de ondersteuning gaat bewaken en toe gaat zien dat er gewerkt wordt aan het behalen van resultaten.

6. (artikel 6, 7, en 8): Wat is op dit moment het **bedrag per uur** van het informele tarief op basis van de WMO 2019 verordening? Wat wordt het **bedrag per uur** van het informele tarief op basis van de WMO 2020 verordening?

Antwoord:
Informeel uurtarief pgb HbH
2019: vanaf januari 2020 € 15,84
2020: € 12,41 (incl vakantiegeld- en uren)

Informeel uurtarief Begeleiding
2019: vanaf januari 2020: € 27,30
2020: € 12,41 (incl vakantiegeld- en uren)

7. (artikel 6, 7 en 8): Met ingang van 1 januari 2018 is de Wet minimumloon (Wml) gewijzigd. Deze wijziging houdt in algemene zin in dat het minimumloon voortaan het minimumtarief is dat moet gelden voor informele zorg. Deze wijziging is doorgevoerd omdat veel gemeente te lage tarieven hanteerden. Handelt de gemeente Oosterhout nu juist niet tegen de geest van de wet in, door het tegenovergestelde te doen van wat de wet bedoeld heeft?

Antwoord:
De gemeente hanteert een tarief dat voldoet aan de Wml. Bij de beoordeling van de zorgovereenkomst die de cliënt vervolgens met de zorgverlener sluit, wordt het geïndiceerde aantal uur en de afgesproken tarieven gecontroleerd. Die tarieven mogen niet lager liggen dan het minimumloon. Als de cliënt dus een lager tarief heeft afgesproken met de zorgverlener wordt de zorgovereenkomst door de gemeente afgekeurd.

8. (artikel 6, 7 en 8): Hoeveel beschikking zijn er op dit moment afgegeven voor het verlenen ondersteuning door personen uit het sociale netwerk? Graag ook een overzicht voor het aantal uren waarvoor deze beschikkingen zijn afgegeven? In hoeveel gevallen gaat het om beschikkingen waarbij door iemand voor een volledige werkweek informele zorg wordt verleend.

Antwoord:
Informele pgb's:

- HbH1: 40 cliënten, waarvan het grootste deel (24 cliënten) tussen 2 en 3,5 uur/week ontvangt, 12 cliënten tussen 4 en 5,5 uur ontvangen en 4 cliënten maximaal 6 uur/week.
- HbH2: 3 cliënten waarvan 2 cliënten 3,5 uur/week ontvangen en 1 cliënt 5,5 uur/week.
- Begeleiding: 38 cliënten, waarvan 11 Licht, 15 Midden en 12 Zwaar.

Zwaar betekent begeleiding vanaf 10 uur per week, meestal voor een paar maanden of max. een jaar afgegeven. Bij enkele van de 12 cliënten met indicatie Zwaar is sprake van 10 uur/week en bij enkele van 27 uur/week. Het gemiddelde ligt op 20 uur/week. Er is momenteel 1 cliënt die ongeveer een 'volledige werkweek' aan Begeleiding heeft, maar dit is een uitzondering: deze cliënt zou nl. opgenomen moeten worden.

Echter gezien de grondslag psychiatrie kan dit voor het jaar 2020 nog niet.[1] Per 1 januari 2021 valt deze cliënt wel onder de Wlz en niet meer onder de Wmo. Maar tot 2021 moet er dus ondersteund worden uit de Wmo. Voor het pgb van deze cliënt zal het minimumloon overigens niet van toepassing zijn, omdat de overgang naar het minimumloon samenvalt met de overgang naar Wlz.

9. (artikel 6, 7 en 8): Heeft deze maatregel in financiële zin juist niet een tegenovergesteld effect? Een voorbeeld: Een familielid of bekende zorgt voor iemand die zorg nodig heeft. Via een PGB informele zorg kan deze persoon dat nu full time doen (en heeft dus geen baan). Hierdoor kan opname in een zorginstelling nu voorkomen worden (of hoeft er geen duurdere zorg via een PGB ingekocht te worden). Door de verlaging van het tarief kan de persoon die de informele zorg tot nu toe verzorgde dit niet meer doen en is alsnog duurdere zorg nodig.

Antwoord:
Als er sprake is van fulltime ondersteuning (36 uur) is waarschijnlijk sprake van ondersteuning vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz).
Daarbij is het pgb nooit bedoeld geweest als vervanging van inkomen. Een cliënt heeft een zorgbehoefte en de benodigde ondersteuning wordt vanuit deze behoefte toegekend. Dat kan zijn in de vorm van zorg in natura of een pgb. Indien dit in de vorm van een pgb gebeurt, betekent dit niet dat dit een inkomensregeling is.

10. (artikel 6, 7 en 8): Geldt deze verlaging van het tarief voor informele zorg alleen voor informele zorg die onder de WMO valt of ook voor informele zorg die onder de Jeugdwet valt?

Antwoord:
De tarieven gelden voor de Wmo. Wel is hierover overleg geweest met het domein Jeugd en daar bestaat het voornemen om ook het minimumloon voor pgb informele ondersteuning in te voeren.

11. Er staat dat de wijzigingen met twee leden van de werkgroep WMO van de Adviesraad Sociaal Domein zijn besproken. Wat was hun reactie op deze wijzigingen en kunt u deze reactie ter inzage leggen?

Antwoord:
Met de voorzitter van de Adviesraad Sociaal Domein is in september 2019 contact geweest over de nieuwe verordening met de vraag hoe de Adviesraad hierin mee te nemen. Zij hebben besloten dat de werkgroep Wmo bijgepraat zou worden. Op 28 oktober 2019 heeft het gesprek met de voorzitter van de werkgroep en één van de leden plaatsgevonden. Na uitleg over de verschillende soorten Wmo-documenten en hun doel, zoals de verordening, het uitvoeringsbesluit en het beleidsplan, zijn de wijzigingen in de verordening met de achterliggende gedachten met elkaar besproken. De voorzitter van de werkgroep Wmo gaf aan geen aanvullende

[1] Mensen die hun leven lang intensieve geestelijke gezondheidszorg (GGZ) nodig hebben, kunnen vanaf 2021 toegang krijgen tot de Wet langdurige zorg (Wlz). Het gaat hierbij naar verwachting om 10.000 cliënten die permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig hebben. Deze groep cliënten krijgt nu zorg en ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijk ondersteuning of de Zorgverzekeringswet. (bron: Ministerie van VWS)

opmerkingen te hebben. Er is vanuit beide kanten aangegeven geen behoefte aan een gespreksverslag te hebben, het is een informatief gesprek geweest.

12. Wanneer heeft de Adviesraad Sociaal Domein de wijzigingen betreffende de WMO verordening ontvangen en hoeveel tijd was er toen voor het uitbrengen van een advies?

Antwoord:
Zie het antwoord op vraag 11. Er is geen advies uitgebracht.

13. Op welke manier heeft de gemeente Oosterhout de Adviesraad Sociaal Domein ondersteund om te komen tot een onderbouwde reactie op de nu voorliggende wijzigingen (raadplegen achterban, ambtelijke ondersteuning, scholing op gebied van WMO wetgeving etc.)?

Antwoord:
In 2018 is de Adviesraad gevraagd om de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2019 mee te lezen en hun vragen te stellen hierover. Dat is destijds met de voorzitter van de Adviesraad afgestemd en daar was helaas maar kort tijd voor, mede omdat de VNG toen pas laat met een nieuwe modelverordening was gekomen. Er is toen door de Adviesraad aangegeven dat het een wettelijk document is, waar zij te weinig kennis over hebben. Omdat wij de modelverordening van de VNG als leidend document hanteren, is destijds door hen aangegeven dat zij er vanuit gaan dat onze verordening klopt.
Gelet op de eerdere ervaring is er bij de Verordening 2020 voor gekozen om de Werkgroep Wmo van de Adviesraad mee te nemen in de waarde van de verordening en de plek die de verordening inneemt in het geheel van Wmo-documenten. Daarnaast is er met hen gesproken over de wijzigingen in de nieuwe verordening ten opzichte van de oude. Nadat de verordening 2020 in december 2019 van de agenda van de gemeenteraad is gehaald is er ook contact met de Adviesraad geweest over het waarom. Zij zijn vervolgens op de hoogte gesteld van hetgeen nu aangepast is.